

ŽIŤ PODĽA VLASTNÝCH PRAVIDIEL

Čo je skutočná rebélia?

OSHO

ŽIVOTNÉ PRAVDY

ŽIŤ PODĽA
VLASTNÝCH
PRAVIDIEL

OSHO

Čo je skutočná rebélia?

EZOTERIKA • POZNANIE • DUCHOVNÝ ROZVOJ

LIVING ON YOUR OWN TERMS

Copyright © 2010 OSHO International Foundation, Switzerland. www.osho.com/copyrights.

Slovak edition © 2013 by Eastone Group, a.s. All rights reserved.

Original title: *LIVING ON YOUR OWN TERMS*, by Osho.

OSHO je registrovanou značkou Osho International Foundation, www.osho.com/trademarks.

Materiál v tejto knihe je výberom z viacerých Oshových prednášok pred živým publikom. Všetky Oshove prednášky boli v úplnej podobe publikované knižne a sú tiež k dispozícii ako audionahrávky. Originálne audionahrávky a kompletný textový archív je prístupný online v OSHO Library, www.osho.com.

Z anglického originálu *Osho – Living On Your Own Terms* preložila Lucia Hrabětová.

V roku 2014 vydalo vydavateľstvo Eastone Books, Bratislava.

www.eastonebooks.com

Translation © 2014 Mgr. Lucia Hrabětová

Redakčná úprava: Mgr. Alica Činčárová

Layout: Studio Eastone

Tlač: Kasico, a.s.

Všetky práva vyhradené. Okrem použitia ukážok na účely recenzie a kritiky žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná ani šírená v akejkoľvek forme alebo akýmikoľvek prostriedkami bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-8109-249-7

OBSAH

<i>Úvod</i>	<i>VII</i>
1 Povedzte zbohom minulosti	1
2 Porozumenie vás oslobodí	31
3 Odvaha je vrodená	67
4 Prešliapte si vlastnú cestu	89
5 Keď všetky hlasy mlčia	111
<i>Epilóg</i>	<i>131</i>
<i>Viac informácií</i>	<i>135</i>
<i>O autorovi</i>	<i>137</i>
<i>O meditačnom stredisku</i>	<i>139</i>

ÚVOD

Človek rebel sa dá charakterizovať mnohými spôsobmi.

Po prvé: rebel neverí ničomu, okrem vlastnej skúsenosti. Jeho presvedčenie je to jediné, čomu verí; žiaden prorok, mesiáš, spasiteľ, posvätné písmo či staroveká tradícia ho nepresvedčia. Môžu byť pravdivé, môžu robiť veľa kriku o tom, čo je pravda, ale vedieť o pravde ešte neznamená poznať ju. „O“ v tomto prípade znamená okolo – vedieť o pravde znamená neustále chodiť okolo nej, ale ak budete okolo nej neustále chodiť, nikdy sa nedostanete k jej podstate.

Rebel nemá žiadnu vieru – nie je veriaci ale ani ateista; Hinduista alebo kresťan; snaží sa hľadať a pátrať. Avšak musíme pochopiť jednu drobnosť: a to, že rebel nie je egoista. Ani egoista nechce patriť k žiadnej cirkvi, ideológii či systému viery, ale jeho nechota spočíva v niečom úplne inom ako u rebela. Egoista nechce nikam patriť, pretože si o sebe priveľa myslí. Je natoľko sebecký, že nedokáže byť s inými ľuďmi a musí byť sám. Rebel nie je egoista, je to úplne nevinná duša. To, že neverí, nie je jeho arogantný postoj, ale len jeho skromný prístup. Jednoducho len vyjadruje: „Kým nenájdem vlastnú pravdu, nič ma nepresvedčí a všetky ďalšie pravdy sú mi len na príťaž a nedokážu ma oslobodiť. Môžem získať mnoho vedomostí, ale osobne nebudem nič vedieť; nebudem priamym svedkom žiadnej skúsenosti.“ Rebel

nepatrí k žiadnej cirkvi alebo organizácii, pretože nechce nikoho napodobňovať. Chce ostať číry a nedotknutý, aby mohol hľadať to, čo potrebuje bez predsudkov a mať otvorenú myseľ bez akejkolvek predpojatosti. Avšak tento prístup je znakom pokorného a skromného človeka. Rebel rešpektuje svoju vlastnú nezávislosť a rovnako tak rešpektuje nezávislosť druhých. Rešpektuje svoju vlastnú duchovnosť ako aj duchovnosť celého ľudstva. Jeho chrámom je celý svet – preto opustil malé chrámy vybudované človekom. Jeho svätým písmom je celý vesmír – preto nečíta sväté písma písané človekom. Nerobí to však z vlastnej povýšenosti, ale z pokorného hľadania. Rebel je rovnako nevinný ako dieťa.

Po druhé: rebel nežije minulosťou, ktorá už neexistuje a ani budúcnosťou, ktorá sa ešte nestala. Žije prítomnosťou a súčasnosť vníma s maximálnou ostrážitosťou a uvedomelosťou. Inými slovami, žije vedome v danom okamihu. Bežne žijeme ako námesačníci avšak rebel sa snaží uvedomovať si svoj život. Uvedomelosť je jeho náboženstvom, filozofiou a životným štýlom.

Po tretie: rebel sa nesnaží podmaniť si iných ľudí. Chýba mu akákoľvek túžba po moci, pretože moc považuje za najhnusnejšiu vec na svete, ktorá ničí ľudskosť a bráni ľuďom, aby boli tvorivejší, krajší, zdravší a prospesejší. A je to práve túžba po moci, ktorá nevyhnutne vedie ku konfliktom, súpereniu, žiarlivosti a napokon k vojnám. Túžba po moci je základom každej vojny. Ak sa pozriete na históriu ľudstva, nevidíte nič iné, len históriu vojny, v ktorej sa ľudia navzájom vraždia. Počas ľudskej histórie sa dôvody vojny vždy menili, ale nič to nemenilo na tom, že ľudia naďalej zomierali. Zdá sa, akoby dôvody vojny boli len výhovorkou, avšak skutočným faktom je, že človek miluje zabíjanie.

V jednej z Ezopových bájok – ktoré patria k najkrajším bájkam na svete, pretože sú také jednoduché a pritom veľmi poučné –, malá ovečka pije krištáľovo čistú vodu z horského prameňa. Príde k nej veľký lev a začne sa o ovečku zaujímať, pretože je čas na raňajky a on hľadá morálny dôvod, prečo ju musí zjesť. Hovorí jej: „Znečisťuješ prameň. Nechápeš, že ja som kráľom celej džungle?“

Úbohá ovečka odpovie: „Viem, vaša výsosť, ale voda prameňa netečie smerom k vám. Stojím pod Vami a aj keby som ju znečisťovala, tečie po prúde – smerom od vás ku mne. To vy ju znečisťujete a ja pijem špinavú vodu. Vaše logické uvažovanie nie je správne.“

Lev pochopil, že ovečka má pravdu a veľmi sa rozhneval. „Vôbec si nevážiš starších!“ kričal. „Máš veľkú odvahu protirečiť mi.“

Úbohá ovečka odvetila: „Neprotirečím vám, len som poukázala na skutočnosť. Veď vidíte, že voda z prameňa tečie smerom ku mne.“

Lev sa na chvíľu odmlčal a povedal: „Teraz si už spomínam. Si z veľmi nevychovej a nevzdelanej rodiny. A tvoj otec ma včera urazil.“

„Musíte si ma s niekým myliť, pretože môj otec je už tri mesiace mŕtvy – a vy to musíte vedieť najlepšie, pretože leží vo vašom žalúdku,“ odvetila úbohá ovečka. „Zomrel, pretože ste si z neho urobili obed. Ako by vás mohol uraziť, keď už nežije?!“

To už bolo na leva priveľa. Vyskočil, schmatol ovцу a zreval: „Si nevychovaná, nezdvorilá a nevieš, ako sa máš správať!“

Ovečka nesúhlasila. „Skutočnosť je taká, že je čas na raňajky. Tak ma jednoducho zjedzte, nemusíte si na to vymýšľať rôzne výhovorky.“

Ezopovi sa týmto jednoduchým prirovnaním podaril zázrak. Vyjadril ním všetko, čo vystihuje človeka.

Rebel jednoducho žije svoj život v danom okamihu, ktorý si naplno uvedomuje, bez túžby ovládať druhých, či už za svojho života alebo po svojej smrti. Netúži po moci. Je duchovným vedcom a to je jeho štvrtá charakteristika. Tak ako veda využíva pochybnosti, skepticizmus a skúmanie, rovnako tak aj rebel využíva tieto vedecké metódy pre vlastný, vnútorný výskum. Veda ich využíva na to, aby poskytla objektívny pohľad na skutočnosť, rebel ich využíva na to, aby skutočnosť subjektívne pochopil. Avšak rebel neodmieta a neodsudzuje pochybnosti, skepsu, neposlušnosť alebo neveriaci prístup k skutočnosti. Do svojho vnútra vstupuje s vedeckým myslením.

Jeho náboženstvo nie je poverčivé – je vedecké. Nie je o hľadani Boha, pretože ak začnete hľadať Boha, potom to znamená, že ste nejakú vieru už prijali a ak ste prijali vieru, potom bude vaše hľadanie zakalené od samotného začiatku.

Rebel vstupuje do svojho vnútorného sveta s otvorenými očami, bez toho, aby vedel, čo vlastne chce nájsť. Neustále si zlepšuje svoju inteligenciu a prehľbuje svoje mlčanie a meditovanie, aby zistil, čo sa ukrýva v jeho vnútri, avšak bez toho, aby vedel, čo vlastne hľadá. Vo svojej podstate je agnostik. Toto slovo by sme si mali zapamätať, pretože presne vystihuje jednu z jeho základných vlastností. Existujú ľudia, ktorí veria v Boha, ako aj tí,

ktorí v neho neveria, ale okrem nich existujú aj agnosticci, ktorí jednoducho hovoria, „My ešte nevieme. Budeme hľadať a potom sa uvidí. Nemôžeme nič povedať, kým nepreskúmame každú oblasť a každý kút nášho bytia.“ Začína slovom „neviem,“ preto tvrdím, že je ako malé, nevinné dieťa.

Dvaja chlapci sa rozprávali o tom, ako utečú z domu. „Ale ak nás naši otcovia chytiť, dostaneme výprask,“ povedal jeden z nich.

„No a?“ reagoval druhý, „tak ich tiež udrieme.“

„Ale to nemôžeme urobiť,“ namietol prvý chlapec. „V Biblii sa píše, že si máme ctiť svojho otca a svoju matku.“

„Máš pravdu. Tak potom ja zbijem tvojho otca a ty môjho.“

Aké jednoduché, nenáročné a nevinné riešenie.

Rebel žije detskou nevinnosťou a nevinnosť je tým najtajomnejším fenoménom. Otvára dvere všetkých tajomstiev života. Len rebelant je skutočným revolucionárom a nábožensky založeným človekom. Nezakladá žiadne organizácie či cirkvi a nemá žiadnych nasledovníkov.

Je možné, že rebeli dokážu jeden s druhým sympatizovať, vychutnávať si spoločnosť iných rebelov, tancovať spolu, spievať, plakať a nariekať, cítiť nesmiernosť svojej existencie a večnosť života. Dokážu sa spojiť a vytvoriť určité spoločenstvo bez toho, aby sa museli vzdať svojej individuality. Na druhej strane, spoločenstvo rebelov môže posilniť a povzbudiť individualitu každého jej člena, dodať jednotlivcovi hrdosť a rešpektovať jeho jedinečnosť.

POVEDZTE ZBOHOM MINULOSTI

Rebel jednoducho dáva zbohom svojej minulosti. Je to neustály proces, a preto byť rebelom znamená nepretržite sa búriť – pretože každý okamih sa stane minulosťou, tak aj každý nový deň sa raz premení na minulosť. Neznamená to, že minulosť je už dávno pochovaná, znamená to, že sa každým okamihom cez ňu dostávate. A preto sa rebel musí naučiť novému umeniu: umeniu nechať každý okamih odísť, aby mohol v každom novom okamihu slobodne žiť.

Čo je skutočná rebélia? A aký je rozdiel medzi akciou a reakciou rebelujúcej ľudskej bytosti?

Prvá vec, ktorú musíme pochopiť, je rozdiel medzi rebéliou a revolúciou. Revolúcia je organizovaná snaha zmeniť spoločnosť násilným, vynúteným spôsobom. Lenže problém spočíva v tom, že spoločnosť sa nedá zmeniť silou, pretože násilie je to, čím práve naša súčasná spoločnosť žije. Preto všetky doterajšie revolúcie zlyhali a žiadna ďalšia revolúcia nebude nikdy úspešná.

Rebélia je vecou jednotlivca, je mierumilovná a nenásilná. Vychádza z lásky. Rebélia nesmeruje proti niečomu, ale naopak, je *za* niečo. Revolúcia je

o odpore voči niečomu a nesnaží sa niečo získať. Revolúcia je natoľko zameraná proti niečomu, že úplne zabúda na to, o čom to celé je. Je to len hnev. Avšak hnev nedokáže vybudovať lepšiu spoločnosť. Rebélia nie je orientovaná proti spoločnosti, ale zaujíma sa o vytvorenie nového ľudstva a humánnosti.

Revolúcia znamená bojovať s minulosťou.

Rebélia znamená meditovať pre budúcnosť.

Ako som povedal, rebélia vychádza z lásky, pokoja, porozumenia a súcitu – z kvalít, ktoré robia z človeka duchovnú bytosť. Revolúcia vychádza z kvalít, ktoré opäť robia z človeka zviera. Pretože rebélia je vecou jednotlivca, nedochádza k žiadnym bojom alebo potýčkam. To, že sa nejaký jednotlivec odlíši od celej skupiny, si spoločnosť ani nevšimne. Napriek tomu jednotlivci, ktorí meditujú, sú plní lásky a nádejí, môžu vytvoriť novú spoločnosť. Ich samotná prítomnosť postačí na to, aby zmenili iných. Ich láska nikdy nesklame – láska ako taká nikdy nemôže zlyhať. Ich chápanie, inteligencia a súcit sú zárukou úspechu.

Avšak rebéliu ešte nikto neskúsil. Revolúcia sa zdá byť jednoduchšia, pretože proti tak veľkej spoločnosti potrebujete veľkú organizáciu. Ale v okamihu, keď sa začnete organizovať, stanete sa tou istou spoločnosťou, proti ktorej chcete bojovať. Stanete sa odrazom toho, proti čomu stojíte. Stojíte pred zrkadlom: odráža vaše vlastné ja napriek tomu, že stojíte oproti nemu. A preto stať oproti niečomu neznamená, že vy ste v skutočnosti iní; spôsoby ostávajú stále rovnaké. Stará spoločnosť závisí od násilia a rovnako tak revolucionári. Stará spoločnosť je postavená na zotročovaní iných a revolucionári robia to isté. Stará spoločnosť je závislá od presvedčení, rovnako ako tí, ktorí chcú revolúciu. Nezáleží na tom, či veríte v Bibliu alebo v *Kapitál*.

Chcem, aby ste si zapamätali ešte jednu dôležitú vec: aby mohli revolucionári zvíťaziť, musia byť násilnejší, krutejší, prefíkanejší, politickejší a chytřejší ako spoločnosť, proti ktorej bojujú. V opačnom prípade nemajú šancu vyhrať. A tak víťazstvo v mene revolúcie prináša ešte viac násilia, krutosti, zotročovania a podriadenosti, pretože to je to, čo si vyžaduje strana, ktorá revolúciu začala. Deje sa to v každej revolúcii.

Rebélia je duchovný fenomén.

Rebélia nie je proti spoločnosti ako takej; je to jednoducho inteligencia, ktorá nám ukazuje, že spoločnosť je mŕtva, že už nedokáže vdýchnuť život novej ľudskej bytosti, je vyčerpaná a balansuje na samotnom okraji globálnej samovraždy. Potrebuje zľutovanie a nie hnev.

Rebel môže urobiť len jednu vec. Nemôže sa organizovať, pretože v okamihu, keď sa tak stane, musíte použiť rovnaké spôsoby ako spoločnosť, proti ktorej chcete bojovať. Musíte sledovať rovnaké vzorce, mať rovnakú štruktúru a používať rovnaký jazyk ako spoločnosť, ktorá to všetko už istú dobu používa.

Staré čínske príslovie hovorí: „Mať zlého priateľa nie je až také zlé, ako mať zlého nepriateľa.“ Znie to čudne, ale má to svoj hlboký význam – ak máte nepriateľa, ktorého chcete poraziť, skôr či neskôr budete musieť kopírovať jeho taktiky a stratégie; inak ho nepremôžete. Ak chcete vyhrať, musíte ho prekonať len jeho vlastnými zbraňami a preto stále hovorím: priateľov si môžete vyberať bez dlhšieho uvažovania, ale dobre si zvážte, kto bude vašim nepriateľom, pretože vaši nepriatelia dokážu zmeniť váš charakter.

Rebel nemá žiadnych nepriateľov. Má len predstavu o tom, že sa niečo skončilo. Nepociťuje potrebu proti tomu bojovať, pretože staré zomiera samo. Bojovať proti tomu by znamenalo vdýchnuť starým veciam život. To, čo je staré, jednoducho ignorujte. Staré leží na smrteľnej posteli a zomrie aj bez vašej pomoci. Nedávajte mu energiu tým, že budete bojovať.

Rebel môže urobiť len to, že sa zmení na nového človeka a stane sa svojou vlastnou víziou. Je to jediný dôkaz toho, že jeho vízia nie je len obyčajným snom. Rebel premieňa svoju víziu na skutočnosť.

Chcem, aby ste sa všetci stali rebelmi.

To je dôvod, prečo neverím v organizácie. Nechcem, aby ste založili nové náboženstvo alebo ideológiu, pretože to by znamenalo, že používate stále tie isté, staré vzorce. Môžete sa spájať s inými ľuďmi bez akýchkoľvek podmienok alebo záväzkov, len z obyčajného priateľstva. Žiadna ideológia si vás nemôže podmaniť, len čistá láska – pretože všetci sa nachádzate na rovnakej ceste, objavujete seba samých a snažíte sa zistiť, či myšlienka novej ľudskej bytosti sa môže premeniť na skutočnosť alebo nie. Môžete si navzájom pomáhať, povzbudzovať a podporovať sa.

Existujú okamihy, v ktorých skutočne potrebujete podporu, pretože zmeniť sa – obzvlášť zmeniť sa celkovo – nie je také jednoduché. Naša myseľ sa chce mnohokrát vrátiť naspäť do zabehnutých koľají a starých zvykov, preto sa musíme spájať s inými. Takáto komúna nie je alternatívou spoločnosti a ani ďalšou organizáciou. Je to niečo úplne nové. Je to milujúca pospolitosť ľudí, ktorí so sebou navzájom sympatizujú a každý z nich pracuje na svojom vlastnom duchovnom rozvoji. Avšak päťtisíc ľudí, ktorí spoločne pracujú na sebe samých, dokáže vytvoriť skvelú atmosféru a poskytnúť obrovskú podporu – nie ste v tom sami. A ak sa o niečo snaží päťtisíc ľudí, potom musí existovať nádej, že sa to podarí. Môžete vidieť ľudí, ktorí sú pred vami o krok dopredu alebo naopak pozadu – vidíte ľudí, ktorí dosiahli rôznu úroveň. Je to znak toho, že ľudské bytosti ako vy sa snažia dostať dopredu a zmeniť sa. Pre vás ako jednotlivcov by to mala byť výzva, aby ste neboli zbabelcami a neskĺzli naspäť do starých koľají. Nemôžete sa vrátiť k svojim pôvodným zvykom, pretože päťtisíc ľudí vás sleduje a teší sa z vašich úspechov. Vkladajú do vás veľké nádeje, pretože vidia, že nový úsvit nie je ďaleko.

Teraz máte pocit, že ste sa ocitli v tme, ale aby ste uvideli svetlo, nepotrebujete sa vrátiť do minulosti. Aby ste našli svetlo, musíte sa pohnúť dopredu. Čím je noc temnejšia, tým skôr nastane ráno. Niektorým sa už podarilo uvidieť úsvit. Môžete vidieť slnko v ich očiach a rozkvitajúce kvety v ich duši. Môžete cítiť ich omamnú vôňu. A to všetko je len otázkou trochu väčšej trepezlivosti a odvahy.

Avšak rebélia si zachováva svoju individuálnu podstatu. Rebeli dokážu žiť spolu a vytvárať pre iných skvelú atmosféru, prostredie či kráľovstvo pokoja, v ktorom sa duchovné prebudenie stáva jednoduchším. Rebeli však nie sú organizovaní a nespája ich žiadna viera. Sú to slobodní jednotlivci a z vlastnej slobodnej vôle sa rozhodli spojiť s inými hľadačmi úsvitu.

Pýtate sa ma: „Ak hovoríme o rebeloch, aký je rozdiel medzi akciou a reakciou?“

Rebeli nereagujú, sú však aktívni. Naopak, revolucionári nie sú aktívni, len reagujú. Rozdiel je zrejmy.

Pred niekoľkými dňami som dostal list od staršej ženy, ktorá bola predsedníčkou americkej Asociácie ateistov. Musela to byť najstaršia ateistka na svete, pretože som poznal jedného starého muža z Indie, ktorý bol dlhé roky

jej stúpencom. Táto žena po celom svete zakladala rôzne združenia ateistov. Zrejme si ma vypočula v nejakej televíznej šou, v ktorej som tvrdil, že Boh neexistuje a to ju naplnilo nesmiernou radosťou. V jej liste stálo: „Ste nepochybne muž s veľkou odvahou. Napriek tomu, že už mám svoj vek, rada by som sa s Vami stretla a porozprávala.“

Svojej asistentke som povedal, aby jej odpísala, že je u mňa kedykoľvek vítaná, ale musí pochopiť, že ja nie som ateista. „Ak ma chce navštíviť, pretože si myslí, že som ateista, lebo som vyhlásil, že Boh neexistuje, potom bude sklamaná. Je lepšie, ak sa to dozvie takto priamo,“ povedal som jej.

Pre mňa je ateizmus reakciou. Je to reakcia na vieru. Existujú milióny ľudí, ktorí veria v Boha; niektorí na to začnú reagovať tak, že v Boha *nebudú veriť*. A to je reakcia. Môžete si to overiť veľmi jednoduchým spôsobom. Ak by zmizli všetci veriaci, ak by akákoľvek viera prestala na tomto svete existovať, ostali by tu aj ateisti? Ateisti nie sú prvoradí, sú len obyčajnou reakciou. Ak neexistuje žiadne náboženstvo a nikto netvrdí, že existuje Boh, potom neveriť v Boha stráca svoj zmysel. Vyzerali by ste tak trochu hlúpo. Ak zomrie viera, ateisti sa automaticky pominú spolu s ňou. To znamená, že ateizmus bol len tieňom a nie skutočnosťou; rovnako ako reakcia.

Keď hovorím, že Boh neexistuje, tak tým nechcem povedať, že v neho neverím – aby som v neho mohol neveriť, musel by predsa existovať. Nezáleží na tom, či v neho veríte alebo neveríte, tak či onak je to prístup, ktorý si existenciu Boha vyžaduje. Potrebuje ho rovnako veriaci ako neveriaci. Jednoducho len tvrdím, že Boh neexistuje a nikdy neexistoval. Mýlia sa rovnako veriaci ako neveriaci. Tí, čo veria, nemajú pravdu a nemajú ju ani tí, ktorí neveria.

Nemyslím si, že ma tá žena navštívi. Bol by som rád, keby prišla, pretože za celý svoj život sa zrejme nikdy nestretla s mužom, ktorý nie je ani veriaci ani neveriaci. A keďže Boh neexistuje, nevidím zmysel, prečo by som mal patriť do jednej alebo druhej skupiny. Myslím si, že je to jednoducho hlúpe: ak nie je Boh, potom táto osoba premrhala celý svoj život zakladaním ateistických asociácií po celom svete. Je to len obyčajné mrhanie ľudským životom. Ak Boh neexistuje, prečo sa tým vôbec zaoberať? Ale ona nie, ona si na tom postavila celý svoj život. Avšak len popieranie alebo nevieru, nedokáže nikoho urobiť šťastným.

Moje vyhlásenie, že Boh nejestvuje, je akciou a nie reakciou. Nevystupujem proti nikomu; jednoducho len vyjadrujem svoju vlastnú skúsenosť. Hľadal som Boha v sebe a nenašiel som ho. Namiesto toho som v sebe našiel zbožnosť, nesmrteľnosť a nekonečné svetlo – ale nie Boha.

Nemyslím si, že táto žena sa niekedy zamyslela nad tým, že sa musí pozrieť do svojho vnútra. Jednoducho len bojuje proti veriacim. Tí, ktorí veria, sú hlupáci a tí, ktorí s nimi bojujú, sa taktiež stanú hlupákmi. Reakcie vás nemôžu posunúť ďalej, ako sú ľudia, na ktorých reagujete.

Revolucionári sú reaktívni. Sú proti spoločnosti, ekonomickej štruktúre a jej politickým systémom. Sú proti mnohým iným veciam – celý ich život je negatívny. Život revolucionára sa odvíja od toho, že je neustále proti tomu alebo tamtomu a miliónu ďalších vecí. V jeho živote je príliš veľa „nie“. Ale ak budete neustále niečo popierať, nemôžete žiť pozhnaným a dobrotvým životom.

Jediné „áno“ je silnejšie ako tisíckrát vyslovené nie. „Nie“ je prázdne. Vyjadruje váš hnev, násilnosť a deštruktivnosť a nehovorí nič o tom, že máte v sebe niečo kreatívne, čím prispějete do tohto života a bytia.

Akcia je niečo, čo nie je spojené s ničím, ale spontánne vychádza z vášho vlastného pokoja. Rebel nereaguje a pozná len akciu, ktorá pre neho znamená „áno“.

Rebel tvorí; dáva život sebe samému. Stáva sa novým človekom a zvestuje príchod novej doby. Je otvorený všetkým možnostiam a berie do úvahy rôzne dimenzie. Nie je proti nikomu – len jednoducho rastie rovnako, ako rastie ružový ker. Myslíte si, že ružový ker rastie proti skalám? Alebo, že rastie proti iným ľuďom? Jednoducho rastie, nie ako reakcia ale preto, že rast je pre neho prirodzený. Rastie, aby zakvitol a premenil svoj potenciál na skutočnosť. Rast je proces uskutočňovania.

Akcia znamená niečo uskutočniť. Reakcia je len nenávisťou, hnevom, žiarlivosťou, násilím a ničením. Sú to vlastnosti, ktoré by sme si nemali ceniť. A preto v mojich víziách, revolucionári nemajú žiadnu hodnotu. Tú majú len rebeli. A ako sami môžete vidieť, Sokrates, Gautama Buddha a Hérakleitos neboli revolucionári ale rebeli. To sú najvyššie méty, aké kedy ľudstvo dosiahlo.

Revolucionári majú pod nohami tú istú zem ako tí, proti ktorým bojujú. Aby s nimi mohli bojovať, musia byť na rovnakej pozícii. Rebel však nebojuje

proti nikomu. Rebel sa od všetkého oslobodzuje, aby mohol rásť a naplniť svoj osud. Rebel je nádherne stvorenie. Revolucionár je politický a sociálny zločinec. Jediným svätým mužom je rebel. Je skutočne posvätný.

V okamihu keď sa snažíte zorganizovať rebéliu, zmeníte jej charakter a stane sa z nej revolúcia. Už to nie je jedna a tá istá vec. Preto musím neustále opakovať, že tendencia 'organizovať' je v nás veľmi hlboko zakorenená, pretože je stará niekoľko miliónov rokov. A aby bol človek úplne sám, to si vyžaduje veľkú odvahu.

Môžete byť sami ale môžete byť aj s inými ľuďmi, ktorí sa taktiež snažia byť sami. Spojenie takýchto ľudí je len priateľstvom viacerých spriaznených duší. Je úplne bezpodmienečné. Nerobí z vás kresťanov, hinduistov či budhistov. Ostávate sami sebou rovnako ako tí druhí. To je to jediné, čo majú askéti na zreteli: neničte dôstojnosť iných ľudí. V živote sú si všetci rovni a každý človek je rovnako hodnotný. Nemusíte druhým vnucovať svoje myšlienky. Kto si myslíte, že ste? Kto vám dal tú moc? Môžete sa o ne podeliť s inými, môžete sa vyrozprávať a ukázať svoje srdce. A ak niekto bude mať pocit, že sa mu to páči a rozhodne sa pre vašu myšlienku, potom je to len jeho vlastné rozhodnutie a nie vaše vnucovanie.

Revolucionári sa snažia svoje myšlienky vnucovať druhým. Robia to isté, čo všetky staré náboženstvá. Preto komunizmus zaraďujem medzi náboženstvá. Nie je v tom žiaden rozdiel. Nezáleží na tom, že komunisti neveria v Boha, pretože existujú ešte staršie náboženstvá, ktoré taktiež v neho neveria: Budhizmus ani Džinizmus nemá Boha. Takže to nie je žiaden problém. Náboženstvo je niečo, čo sa snažíte vnútiť iným ľuďom. Je to neustála misionárska snaha meniť ľudí.

Rebel nikdy nepatril k misionárom. Rebel je vždy len priateľom. Pozýva vás do svojho najhlbšieho vnútra a ak v ňom nájdete niečo, čo sa vám pozdáva, niečo, čo vám môže pomôcť, nakrmi vašu dušu a uľahčí vám vlastné hľadanie, potom sa môžete rozhodnúť, že si z neho niečo vezmete. Ale je to len vaša slobodná voľba – nikto vás do ničoho nenúti. A takto by to malo byť v každej komúne. Čokoľvek vám poviem, nemusíte mi veriť. Musíte byť len k dispozícii, aby ste sa mohli slobodne rozhodnúť. Musí to byť vaše vlastné rozhodnutie. Ak vás to poteší a vo vašom srdci sa rozozvučí zvonček potom to už nebude moja zodpovednosť: ten zvonček bude zvonieť vo *vašom* srd-

ci. Ale ak si z toho nič nevezmete, potom vás budem milovať stále rovnako, pretože moje slová nie sú založené na snahe zmeniť vás.

V skutočnosti musí byť každý človek jedinečný. Byť jedinečným je výsadou ľudských bytostí. Každé náboženstvo a politická ideológia sa túto ľudskú výsadu snažili zničiť. Ja chcem naopak toto privilegium u vás podporiť. V žiadnom prípade by nikto a nič nemalo zasahovať do vašej individuality. Vaša sloboda je tou najvyššou absolútnou hodnotou.

*Môžete nám prosím povedať niečo viac o násilí,
ako prostriedku na vyjadrenie rebélie?*

Násilie nikdy nemôže byť súčasťou rebelantskej duše z prostého dôvodu a to, že násilie tvorí celú históriu ľudstva – a rebel sa snaží odstrihnúť sa od minulosti. Po celé tisícročia bolo násilie súčasťou nášho života. Žili sme pod ním priamo či nepriamo. Armáda, polícia, väzenie, sudcovia, vojny, takzvané skvelé náboženstvá, to všetko predstavuje násilie. A násilie vo svojej podstate predstavuje obrovskú neúctu k životu.

V mojich očiach nepredstavuje veriaci človek a náboženské vedomie nič iné, len úctu k životu – pretože pre mňa neexistuje po smrti žiaden Boh a žiaden raj. Násilie je zneuctením života aj nášho vedomia. Násilie je deštruktívne.

Rebel je tvorca. Celá jeho filozofia je o tvorivosti. Žili sme v deštruktívnosti a ničivosti príliš dlho a čo sme dosiahli? Práve preto sa snažím poukazať na jasný rozdiel medzi rebelmi a reakcionármi.

Reakcionári predstavujú tú najnižšiu kategóriu. Reakcionár sa nikdy nedokáže oslobodiť od minulosti. Orientuje sa minulosťou, na ktorú neustále reaguje. Či už ste proti minulosti alebo s ňou súhlasíte, budete s ňou naďalej súvisieť a patriť k nej.

Revolucionár je o stupienok vyššie ako reakcionár. Na rozdiel od reakcionára nielenže reaguje na minulosť, ale sníva aj o budúcnosti a má svoje vlastné utópie. Avšak, čo sa týka násilia, neexistuje jeden revolucionár, ktorý by si počas celých vekov nemyslel, že účel svätí prostriedky. Ja toto tvrdenie vyvraciam. Dobré veci môžeme dosiahnuť len dobrými prostriedkami. Mierumilovné, pokojné a milujúce ľudstvo nikdy nedosiahnete bez mieru-

milovních prostriedkov, pretože jeho korene budú vychádzať z násilia, ktoré otrávi celú jeho skvelú štruktúru.

Rebel musí byť nenásilný z prostej nevyhnutnosti. Kým bude používať násilie, nebude môcť byť predstaviteľom mieru, pokoja a beztriednej ľudskej spoločnosti. Ak zasadíte semienko násilia, nemôžete očakávať a dúfať, že z neho vyrastie jemný kvet. Tieto násilím dotknuté kvety vyrastú zo semienok, ktoré ste sami zasadili. A preto každá násilná revolúcia stvorila len ďalšiu násilnú spoločnosť a kultúru. Je hanebné vidieť, že ešte stále potrebujeme vojsko a jadrové zbrane. Je ponižujúce vidieť, že ešte stále potrebujeme policajtov, sudcov a väzenie. Lepšia ľudská spoločnosť a uvedomelejšie ľudské bytosti sa musia zbaviť všetkých nezmyslov, ktoré nás obklopujú a znečisťujú celú našu existenciu.

Rebel nemôže byť ľahostajný. Avšak nemôže si ani vyberať; nemôže si vybrať zopár vecí z minulosti a iné nechať tak. Minulosť musíme celkovo odmietnuť ako takú. Iba tak sa môžeme zbaviť neľudskosti v našej spoločnosti – tyranie, násilia a hlboko zakorenenej neúcty k životu a bytiu.

Mojím prístupom je práve úcta k životu.

Rebel bude pripravený zomrieť, ale nie zabíjať. Pre človeka je cťou pre niečo zomrieť. Avšak zabiť iného človeka, bez ohľadu na to, z akého dôvodu, je zverské. Zabíjaním sa všetko pokazí. Ak sa na to pozrieme z praktického hľadiska, rebel je človek, ktorý stojí sám oproti celému svetu, ak sa rozhodne pre násilie, svet ho rozdrví. Jeho nepriateľ – minulosť – má totiž v rukách oveľa silnejšie zbrane.

Rebel musí dôverovať láske a meditácii a musí si byť vedomý svojej nesmrteľnosti – musí vedieť, že aj keď bude ukrižovaný, ostane nedotknutý. Teraz nehovorím len o politickej rebélii. Hovorím o osobnej rebélii – duchovnom fenoméne a nie o politickej bytosti. A žiadne duchovno nemôže prijať násilie ako prostriedok na dosiahnutie cieľa.

Čo sa týka mojej predstavy rebela a rebélie, násilie je úplne vylúčené. Rebel nemôže ničť – ľudia už toho zničili dosť. Nemôže zabíjať – ľudia už zabíjali dostatočne. Je načase, aby sme prestali s celým tento hlúpy spôsobom života. Musíme vystúpiť z temnoty a vkráčať do svetla. Tak je to správne, aj keby nás to malo stať život, pretože môj rebel vo svojej podstate len medituje.

Svojho rebela nedokážem sformulovať bez meditácie, z ktorej čerpá svoje základné skúsenosti. Ak už raz pochopíte, že ste nesmrteľní, kto z vás sa bude báť smrti? A ak milióny meditujúcich ľudí obnažia svoje hrude pred zbraňami starej a zhnitej minulosti, tak existuje možnosť, že nastane zmena aj v srdciach tých, ktorí držia tieto deštruktívne zbrane vo svojich rukách.

Rebélia nebola ešte nikdy odskúšaná v širokom meradle. Len úsilie miliónov meditujúcich, milujúcich, pokojných a mierumilovných ľudí a odstránenie akejkoľvek diskriminácie medzi ľuďmi, ktorá bola vytvorená násilím, môže zachrániť ľudí na tejto planéte.

Počul som, ako ste vraveli, že ľuďom stačí, že jednoducho len existujú a že nepotrebujú robiť nič, aby boli v Bohu. Avšak ja v sebe cítim potrebu niečo „vykonať“, o niečo sa zaslúžiť, prispieť k niečomu alebo niečo odovzdať. Hovoríte, že Boh je vo mne – uvedomil som si, že hľadám vo svojom vnútri predstavy, ktoré mi boli dané zvonku. Je to ako hladieť v noci do studne. Vidím v nej svoj odraz a myslím si, že je na samotnom dne, ale je to len povrch. Aj keď viem, že by som nemal nič hľadať a mal by som to nechať tak a čakať, neustále vyčkávam na vlastné predstavy o tom, čo by sa malo stať. Môžete sa prosím k tomu vyjadriť?

Prvá vec – tá najzákladnejšia –, ktorú by ste mali pochopiť, je, že vy už ste v Bohu. Nemôžete sa pýtať, čo by ste mali robiť, aby ste boli v Bohu, lebo vy v ňom už ste, rovnako ako ryba v oceáne. Boh jednoducho znamená existenciu, to znamená, že ak sme v Bohu, jednoducho existujeme.

V starovekej hebrejčine slovo *Boh* v preklade znamená – to, čo existuje. Slovo *Boh* má nesmierny význam. Nenaznačuje, že ide o človeka; jednoducho len hovorí o prítomnosti. A prítomnosť je všade okolo nás. Život znamená to isté ako Boh. Vesmír je to isté ako Boh. *Existovať* znamená byť v Bohu – neexistuje žiadne iné vysvetlenie. *Dýchať* znamená dýchať v Bohu – je to jednoducho tak. *Spať* znamená spať v Bohu rovnako ako prebúdzajú sa, nič iné. Môžete sa rozhodnúť, že idete spať a stále budete v Bohu. Môžete sa rozhodnúť, že zabudnete na Boha, ale napriek tomu v ňom stále budete.

Môžete sa rozhodnúť, že ho budete popierať, avšak nič to nemení na tom, že ste stále v ňom. Jediná nemožná vec je nebyť v Bohu – hovorím vám, je to nemožné.

Nie je to otázka toho, či sa máte o niečo zaslúžiť. Taktiež nehovorím, že by ste sa nemali o niečo zaslúžiť. Nehovorím ani, aby ste boli leniví alebo prestali snívať. Netvrdím, že by ste nemali ničím prispieť k samotnej existencii, avšak to, čo jej dávate, by nemalo byť prostriedkom k tomu, ako sa dostať k Bohu. Hovorím, že čímkoľvek a akokoľvek prispejete k tejto existencii, malo by to byť z vďaky k tomu, že ste už v Bohu. Nemalo by to byť prostriedkom toho, ako sa k nemu dostať, pretože vy v ňom už dávno ste. A to, že tam ste, by vás malo naplňovať obrovskou radosťou. Musíte si jasne uvedomiť tento rozdiel.

Podajte sa o svoju radosť, lásku a vytrženie. Urobte život taký nádherný, ako sa len bude dať. Urobte to len z vďačnosti za to, že existencia si vás vybrala, aby ste boli, umožnila vám zrodiť sa a žiť. Čo viac môžete urobiť? Ak môžete spievať, tak spievajte celým svojím ja. Ak môžete maľovať, tak maľujte a vložte do toho celé svoje srdce. Ak môžete tancovať, tak sa oddajte tancu, kým sa v ňom úplne nestratíte a nezistíte, že už neexistuje žiaden tanečník, len tanec.

Avšak dovoľte, aby som vám opäť pripomenul, že nič z toho nie je prostriedkom, ako sa dostať k Bohu – je to len naše skromné poďakovanie a naša úprimná vďačnosť. Modlitba je skutočná, len ak vychádza z vďačnosti a falošná vtedy, keď ňou presviedčate, zvädzate alebo žiadate Boha, aby vám niečo splnil – a to aj vtedy, ak nežiadate o nič iné, len o dobro samotné, pretože aj vtedy je vaša modlitba plná túžby. A ak je modlitba plná túžby, bude príliš ťažká a budú jej chýbať krídla. Môže len tápať v tme tejto Zeme; nemôže vystúpiť vysoko k slnečnej oblohe.

Ak je modlitba bez túžby, má krídla a môže sa dostať najďalej. Nemôže byť ťažká, musí sa vykonať z vďaky, nič nežiadať a po ničom netúžiť, len vyjadrovať vďaku za to, čoho sa vám doteraz dostalo.

Pýtate sa: „Stačí, že sme? Ale moje vnútro mi hovorí, že by som sa mal o niečo zaslúžiť, prispieť, niečo dať ...“

Nie je to intuitívny pocit, je to len niečo, čo vám stanovila spoločnosť. Spoločnosť vám deň čo deň už od útleho detstva neustále opakuje – v škole či kostole, politici, rodičia, učitelia, všetci sa spojili do jedného celku, aby

vytvorili jednu konšpiračnú myšlienku -, že ak nebudete nič robiť, nič si nezaslúžite. Musíte niečo robiť, musíte niečo dokázať, len tak si niečo zaslúžite.

Je to len stratégia spoločnosti, ako vás využiť; je to jej spôsob, ako z vás urobiť otrokov – nie ľudí, ktorí dokážu niečo vytvoriť, ale tých, ktorí budú poslúchať. Používa pri tom lákavé a sofistikované spôsoby, avšak nádherne slová zakrývajú veľmi škaredú skutočnosť. Skutočnosť, že spoločnosť vás chce len vykorisťovať, kontrolovať a manipulovať vami. Robí to dvomi spôsobmi.

Navonok využíva štát, políciu, sudcov; presadzuje zákony avšak zákony nikdy nemôžu byť dokonalé a človek si vždy vie nájsť spôsob, ako ich obísť. Preto si spoločnosť našla ďalší spôsob: vytvára vo vás svedomie, ktoré vás hypnotizuje a neustále vám hovorí, že si musíte veci zaslúžiť. A bezmocné dieťa nemá inú možnosť ako poslúchnuť a neskôr sa úplne vzdať. V stávke je celý jeho život; samo nemá šancu prežiť. Je závislé od svojich rodičov. Musí neustále sledovať, čo chcú, čo ocenia a akého uznania sa mu od nich dostane. Ak ho odmenia, potom si to zaslúžil a má z toho dobrý pocit; ak ho potrestajú, má zo seba zlý pocit.

Myšlienka, že len žiť nestačí, sa pomaličky a stále hlbšie usádza do vášho srdca, až kým nebudete mať pocit, že je úplne prirodzená. To, že stromy, zvieratá a vtáky jednoducho existujú je v poriadku – avšak človek má hlúpu predstavu o tom, že nestačí, ak len existuje. Je to veľmi šikovná taktika, ako jednotlivcovi vziať jeho slobodu, zničiť jeho sebaúctu a donútiť ho, aby sa cítil previnilo. Táto myšlienka sa do nás vryla tak hlboko, že si ju často zamieňame s „vnútorným pocitom“. Avšak nie je to žiaden vnútorný pocit.

Pamätajte si však, že ja nie som proti tvorivosti. Práve naopak. Chcem, aby moji ľudia boli tvoriví avšak z úplne iného dôvodu, úmyslu a motívu. Chcem, aby ste všetci boli kreatívni; nechcem, aby ste sa uchyľovali do kláštorov – chcem, aby ste si život na tomto svete vychutnali naplno, plnými dúškami. Vyjadrite svoj plný potenciál. Rozkvitnite toľkými spôsobmi, koľkými je to možné, lebo len tak pocítite celkové uspokojenie. Ani to by však nemalo byť prostriedkom k tomu, aby ste niečo získali. Mali by ste tým vyjadrovať len svoju radosť zo života. Oslavujte ho. A až potom sa jeho kvalita zmení.